

בעזהש"ת

גליון

'מבאר אבותינו'

במשנתו של מרן רבינו הגה"ק בעל ה'באר צבי' מסעבען זיע"א
וצאצאיו הממשיכים במסורת הצרופה.

חג הסוכות / תשפ"ב לפ"ק / גליון 1

יו"ל ע"י מכון 'מבאר אבותינו'
לתורת מרן הבאר צבי זי"ע וצאצאיו

הודעה ובקשה

עקב הזמן הקצר שעמד לרשותינו לא הספקנו לעבור על כל כתבי צאצאי מרן רבינו זיע"א וע"כ לא הכנסנו בקובץ זה כי אם מה שמצאנו.

ובהזדמנות זו אנו רוצים לבקש מכל מי שיש תח"י חידו"ת בדרוש ובאגדה שנכתבו ע"י אבותינו זי"ע או שהוא עצמו חידשם וכתבם נא ונא לשלוח לכתובת אמייל:

k5671699@okmail.co.il

בתודה מראש

מכון 'מבאר אבותינו'

כל הזכויות שמורות

מכון 'מבאר אבותינו'

לתורת מרן ה'באר צבי' זי"ע וצאצאיו

k5671699@okmail.co.il

"נר זכרון"

לע"נ אבינו רועינו עט"ר

מקים עולה של תורת חכמי ורבני ארץ הגר

מו"ה הגאון רבי משה אלכסנדר זושא ב"ר דוב קינסטליכער זצ"ל

נכדו חביבו של מרן רבינו הגה"ק זיע"א

נלב"ע י"ג שבט תשפ"א ת.נ.צ.ב.ה.

תוכן העניינים

'ממי הבאר'

ד פנינים נפלאים לחג סוכות

לאחר ימים הנוראים כ"א נקרא צדיק גמור / העבודה עכשיו להחזיק בתשובה ואפילו דתחילתה קשה כמטר מ"מ סופה ערב כטל / והעיקר שצריך לב שומע / יאוש הוא עצת היצר דהא השי"ת שמח בשוב בנו אליו / לאחר שנחזור בתשובה יטיב לנו השי"ת / וזהו גם חג הסוכות שמורה על השגחת השי"ת שאנו בוטחים בו ואין לנו קושיות על הנהגתו כיון דהוא רוצה בשמחתנו / בחג הסוכות יש למעט קצת מהשמחה כיון דהוי ג"כ יום דין / שמחה בכללות צריך להיות עם גבול / צדיק היינו שמזדמן לו חטא והוא מתגבר עליו / היצה"ר רוצה שהצדיק יתגבר עליו / סוכה מורה על קבלת עומ"ש וזהו רק אם מקיימו בשמחה אעפ"י שיש צער / גם ברי"מ עיקר קיבול השכר הוא אם מקיימו בשמחה אעפ"י שיש הוצאה וצער / כוונת המדרש קדושת השמיני הוא ברי"מ ר"ל דגם בהא עיקר קיבול השכר הוא אם מקיימו בשמחה / בתורה יש שמחה אף בעוה"ז כיון דידוע שהוא רק בפרוזדור ובדרך ארעי.

'מן הבאר'

ה חידושים על מסכת סוכה

מין רבינו הגה"ק ר' צבי קינסטליכער זיע"א – בסוגיא דהעושה סוכתו מתחת האילן [ט:] / מו"ה הגאון ר' משה אלכסנדר זושא קינסטליכער זצ"ל – בסוגיא דמצווה הבאה בעבירה [ט:].

'ממסורת אבותינו'

יב מנהגים ופסקי הלכות לחג הסוכות

מתוך שאלה של מין רבינו הגה"ק זיע"א אל הגאון בעל הבאר חיים מרדכי לגבי קציצת ענפי אילן לצורך סוכה / חילפי אגרות עם מו"ה הגאון ר' משה אלכסנדר זושא קינסטליכער זצ"ל בענין מכתב הדעת סופר לגבי תפילין בחול המועד / נשאת ונתת באמונה – לגבי פסק מין המראה יחזקאל זי"ע שרק הרבנים יסחרו באתרוגים וחשיבותו אצל מין רבינו זיע"א.

'מדרכי אבותינו'

טז עובדות והליכות קודש

'שלא יפתנו ולא יתגרה בנו יצר הרע' / הגומל חסדים טובים לעמו ישראל / וידום אהרן.

ארכיון

יח אוסף אגרות ומכתבים

הסכמה מרבינו על ספר יסוד יוסף עם טהרת יו"ט / כתב הכשר מרבינו בסעבעען.

במובי הבאר'

פנינים נפלאים לזוג הסוכות

לאחר ימים הנוראים כ"א נקרא צדיק גמור

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי, יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב (דברים לב, א-ב).

הנה הימים הנוראים עברו, ראש השנה ויום הכיפורים, אשר המצוה הוכח תוכח את עמיתך (ויקרא יט, י) הוא חיוב גדול יותר מבכל השנה. והנה לא ימלט שלא היה לכל בר ישראל יהיה איך שיהיה הרהור תשובה לכל הפחות רגע, וזו היא תשובה ממש, כמ"ש (קדושין מט ע"ב), הרי את מקודשת לי על מנת שאני צדיק גמור, הרי זה מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו. הרי דגם הרהר תשובה רגע א' נקרא צדיק גמור, וא"כ כולנו צדיקים גמורים.

העבודה עכשיו להחזיק בתשובה ואפילו דתחילתה קשה כמטר מ"מ סופה ערב כטל

רק דהעיקר שלש נשוב לכסלה, כי כבר אמרו חכמינו ז"ל (מכילתא יתרו ב) כל התחלות קשות, אולם התורה הק' מבטיחה לנו (שמות יט, ה), ועתה אם שמוע תשמעו, פי' רש"י שאם תתחיל לשמוע אז ממילא שתשמעו ותבינו מתיקות ועריבות התורה והמצוות, כי תחלתה קשה וסופה רכה. ועפי"ז בי' בויד"מ, יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי, ר"ל שתחילה התוכחה קשה לשמוע ואינה מתקבלת כמו מטר, שהוא בהכרח כמו המטר שצריכין לה בהכרח, אולם אח"כ הוא ערב כטל.

והעיקר שצריך לב שומע

אולם העיקר שלא ייכבה גחלת יראת שמים בקרבו לגמרי, כי מי שהוא מגושם

לגמרי ר"ל, אז אין עוד תקוה. ובוזה בי' בויד"מ, האזינו השמים, ר"ל חלק השמימי דהיינו הנשמה, אם היא עוד תאזין לדברי, עדיין יש תקוה שאח"כ, תשמע הארץ, ג"כ, שהוא חלק הארצי דהיינו הגוף, אמרי פי.

וכעין זה בי', כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב, עפ"י הדברים היוצאים מן הלב ונכנסים אל הלב, אולם אם השומע אין לו עוד לב להבין, כי ר"ל כבר מת כל ניצוץ יהדות בקרבו, אז לא יועיל, כמו שלא יועיל רפואה למי שכבר מת. וז"ש כשעירים עלי דשא וכרביבים וגו', כמו מטר שמועיל רק אם עדיין יש דשא ועשב, כן אמרתי יועיל רק אם הלב עדיין חי להבין ולשמוע.

יאוש הוא עצת היצר דהא השי"ת שמח בשוב בנו אליו

והעיקר שלא יהיה נפתה להיצה"ר לייאש את עצמו, וכמו שפי' דברי החכם מכל אדם, שמח בחור בילדותיך ויטיבך לבך בימי בחרותך וגו' ודע כי על כל אלה יביאך האלוקים במשפט (קהלת יא, ט), וקשה דהוי תרתי דסתרי, ומיישב בגמ' (שבת סג ע"ב) עד כאן דברי יצר הרע, מכאן ואילך דברי יצר טוב.

אמנם ידוע הפי' מבעל אהל יעקב, עפ"י המשל, לאיש כפרי שנכנס לעיר וראה על מסעדה שלט שכאן ניתן להשיג אוכל ומשקה, נכנס ואכל לשובע, לבסוף ביקשו ממנו שישלם ולא היה לו הסכום הנקוב, ונאלץ להשאיר התיק עם בגדיו שם. אמר לו חכם אחד, הלא לא יהיה לך לשלם הסכום, א"כ אכול הלאה על כל שוויו של התיק. והנמשל, היצר הרע מפתה אותו בתחילה שמח בחור בילדותך, ואח"כ כששם על ליבו שחטא, אומר ודע כי על כל אלה וגו', ואין תשובתך מועיל, ולפי"ז הכל מדברי יצר הרע.

וע"י שאנו רואין שחפץ ה' בשמחתן של ישראל, כמו האב ששמח בשמחת בניו, ועי"ז נדע ונבין שגם מה שנראה לנו לרעה היא לטובה.

וז"ש המדרש (ויק"ר יא, א), תן חלק לשבעה וגם לשמונה כי לא תדע מה יהיה רעה על הארץ (קהלת יא, ב), תן חלק לשבעה אלו שבעת ימי הסוכה, מזה תוכל להבין שהקב"ה חפץ בשמחתינו, וממילא שהכל מה שבא עלינו ממנו הוא לטובה, וז"ש כי לא תדע מה יהיה רעה על הארץ, ר"ל שגם אם בעינינו נראה לרעה, ה' יהפכה לטובה. השי"ת יעזור שיהיה באמת סוף וקץ לכל צרותינו, תחילה וראש לפדיון נפשינו ובלצג"א.

ובזה פ' בויד"מ, עם נבל ולא חכם הלא הוא אביך וגו' (שם ו), וקשה כפל הלשון, ומיישב במדרש (ילקו"ש האזינו רמז תתקמב), נבל לשעבר, ולא חכם לעתיד לבא, דעל ידי שעם נבל לשעבר, ולכן לא חכם לעתיד לשוב בתשובה, זהו טפשות, הלא הוא אביך השמח בשוב בנו אליו.

לאחר שנחזור בתשובה יטיב לנו השי"ת

מסי"נ של רבינו על מצוות שינה בסוכה

רבינו היה יושן בסוכה בחו"ל על אף הקור הגדול והפחד מהגויים, וכשבני ביתו שהיו דואגים לבריאתו מנעו זאת ממנו, היה נכנס לבית ועושה עצמו כישן, וכשלא הרגישו הסובבים יצא בלאט מביתו לסוכה וישן שם את שינתו.

[נין רבינו הג"ר צבי שטערן שליט"א,
בשם בן רבינו הג"ר דוב זצ"ל]

אם אמנם כי קשה כח הסבל בגלות החל הזה, כי לקינו בכפלים בגוף ובנפש, הרדיפות ועול הפרנסה וטרדות הזמן, אמנם זאת תנחם התוה"ק, לו חכמה ישכילו זאת יבינו לאחריתם, איכה ירדוף אחד

אלף ושנים יניסו רבה אם לא כי צורם מחרם וה' הסגירם (שם כט-ל), שהכל הוא על ידי עוונותינו, וכשנחזור בתשובה יטיב לנו באחריתו, וכמ"ש לאחר מכן (שם לט), ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלוהים עמדי, אין שום כח מבלעדי, אני אמית ואחיה מחצבתי ואני ארפא וגו'.

[באר צבי,
דרשה לפרשת האזינו תרפ"ה]

בחג הסוכות יש למעט קצת מהשמחה כיון דהוי ג"כ יום דין

והיית אך שמח (דברים טז, טו).

אך לשון מיעוט, וצ"ב מה ממעט, ועוד דמדוע בחג הסוכות כתב כך, ונראה לי ע"פ מה שכתב היעב"ץ בסידורו (בדיני ליל א' דסוכות אות ט"ו) וצ"ל ג"כ גילה ברעדה, לפי שבו נידונין על המים שחיי אדם תלויין בהם, עכ"ל.

ולפי"ז אפשר דזהו כוונת הכתוב דבא למעט השמחה במקצת מכיון שהוא גם יום דין. (ועיין בדרשות חת"ס דף מב טור ד' ודף מח טור ג').

זהו גם ענין חג הסוכות שמורה על השגחת השי"ת שאנו בוטחים בו ואין לנו קושיות על הנהגתו כיון דהוא רוצה בשמחתנו

זהו הוא ענין חג הסוכות שניתן לנו אחר יום הכיפורים, כי מצות סוכה מורה על השגחת השי"ת, שאנו הולכין מבתנו לדירת ארעי תחת צל סוכה, צילא דמהימנותא (זהו אמור קג ע"א), וכמ"ש המפרשים שסוכה רמז לשם הוי' אדנ"י, שמעתה אנו בוטחים את עצמנו על השגחתו ית"ש.

אולם יקשה לנו כמה קושיות על הנהגתו, צדיק ורע לו וכדומה, אולם אחר אשר נצטוונו ושמחתם לפני ה' א' שבעת ימים (ויקרא כג, מ),

שמחה בכללות צריך להיות עם גבול

ועוד יש לפרש דגם כששמחים צריך להיות גבול, ולא להגיע ולהמשיך השמחה ללא גבול כי אז כמוכח נשכח מלבו חובותיו לפני מלך מלכי המלכים, וזה מה שבא למעט, שוב מצאתי זאת בשם הרה"ק ר"א מקרלין זי"ע.

[מאז ומקדם]

שהצדיק ימיתו, דהיינו שלא ישמע לו, רק יבטל אותו לגמרי, כדי לעשות רצון קונו, והבן.

[באר צבי]

סוכה מורה על קבלת עומ"ש וזהו רק אם מקיימו בשמחה אעפ"י שיש צער

תן חלק לשבעה וגם לשמונה כי לא תדע מה יהיה רעה על הארץ (קהלת יא, ב).

ובילקוט שמעוני (רמז תקפ"ט) תן חלק לשבעה אלו שבעת ימי החג וגם לשמונה הזוהר אף בקדושת השמיני.

ונראה לפרש בס"ד, דק"ז המראה יחזקאל זי"ע בשארית ציון לסוכות מסביר, דמדוע

דוקא במצוות סוכה אמרינן דמצטער פטור מה שלא נמצא באף מצוה אחרת, והענין דסוכה מורה על קבלת עול מלכות שמים שמרחיקין נדוד לאוהל ארעי ומצטערין בישיבה ושינה כדי

הקפדת רבינו על מצוות שינה בסוכה

בערוב ימיו של רבינו כשסוכתו היתה ברשות הרבים ולא התאפשר לישון בה, ובפרט מחמת מצב בריאותו, היה מקפיד רבינו להוריד את ראשו על השולחן ולנמנם קצת, כדי לקיים מצוות שינה בסוכה.

לקיים מצוות השי"ת, ועתה כשעברו ימים הנוראים וקבלנו עומ"ש אזי מנסים אותנו במצוות סוכה ואם עושים אותו באהבה ותשוקה אין מרגישים צער, אבל אם מצטער במצוות סוכה זה מורה שאינו מקבל המצוות בלב שלם, אין הקב"ה רוצה בעבודתו כלל וע"כ מצטער פטור מן הסוכה.

גם ברי"מ עיקר קיבול השכר אם מקיימו בשמחה אעפ"י שיש הוצאה וצער

ולפי"ז כל מטרת חג הסוכות כדי שנעבוד אותו בשמחה ובטוב לב, והנה ק"ז הנ"ל זי"ע

צדיק היינו שמזדמן לו חטא והוא מתגבר עליו

כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז, כ).

ר"ל שאם היה זה בטבע הצדיק שלא יוכל לבוא לידי חטא, א"כ אין שום מעלה בצדקות שלו, ועיקר מעלתו שיש לו נטיה לרע ולפעמים היצה"ר מכניס במחשבתו איזה מחשבה רעה, אבל הוא בצדקותו מתגבר על יצרו.

היצה"ר רוצה שהצדיק יתגבר עליו

ובאמת כבר כ' המפרשים, שהיצה"ר הוא ג"כ מלאך קדוש, והוא עושה שליחותו לפתות בני אדם לרע, כדי שיתגברו עליו ויקבלו שכר, ופי' בזה אצל מלאך שבא ליעקב אבינו ע"ה וא"ל עכשיו הגיע זמני לומר שירה (ב"ר עח, א). ופי' בזה צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו (תהלים לו, לב), כי היצה"ר נקרא רשע, והוא צופה תמיד להצדיק לפתותו לרע, אבל מבקש להמיתו, שהוא מבקש את עצמו להצדיק

**בתורה יש שמחה אף בעוה"ז כיון דיודע
שהוא רק בפרוזדור ובדרך ארעי**

והנה בכתבי ק"ז הבאר צבי זי"ע ראיתי לפרש, כך היא דרכה של תורה וכו' ואם אתה עושה כן אשריך בעוה"ז וכו', ופלא, ופ"י ע"ד משל הידוע לאחד שנוסע ליריד אינו חש על שום טרחא כיון דהעיקר אצלו להרוויח כן יהי אצל האדם כמו שנוסע אל היריד לקנות מצוות ומעשים טובים לא יחוש על על הסיבות בעוה"ז, רק שירוויח הרבה תורה ומצוות, ואז אשריך בעוה"ז וטוב לך בעוה"ב, עכת"ד, דהיינו כיון שיודע כי עוה"ז אך מעבר הוא יקבל הכל בשמחה כי העיקר העוה"ב וקבלת השכר שם, והנה כמו שהבאנו למעלה בסוכה מורה באמת על הארעי שבעוה"ז, וא"כ זה מסביר לנו שצריך להיות בשמחה אעפ"י שישנם טירחות ותלאות וכן גם בברית מילה כהנ"ל.

וע"ז מסיק הכתוב כי לא תדע מה יהיה רעה על הארץ, ואם נזכור תמיד שאך פרוזדור לפני הטרקלין הוא יקבל באהבה גם הרעה שיבא ח"ו על הארץ, והבן.

[מאז ומקדם]

בשערי צדק בחידושי אגדה כתב להסביר הכתוב, משתה גדול ביום הגמל, דעיקר קיבול שכר על המצוה היינו כשעושין בשמחה, ובברית מילה שאעפ"י שיש להאב הוצאה בממון וגם מצערין התינוק אעפ"י כ עושה הכל בשמחה, וז"ש, ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל להורות שעשה מצוות השי"ת בשמחה רבה, ואז הוא עיקר קיבול השכר כהנ"ל.

**כוונת המדרש קדושת השמיני הוא ברי"מ
ר"ל דגם בהא עיקר קיבול השכר הוא אם
מקיימו בשמחה**

ואפשר דכוונת המדרש בקדושת השמיני הוא ברית מילה שביום השמיני, וכמו שמובא במ"ר שם, וזה כוונת המדרש, כשנעיין ונדע מה עיקר כוונת ישיבה בסוכה ובפרט מה ההלכה דהמצטער פטור שאינו בשאר מצוות, ונגיע למסקנא דהעיקר לעשות בשמחה ובתשובה, אז נדע להבין ולהזהר אף בקדושת השמיני, שאעפ"י שיש הוצאה וצער לתינוק כהנ"ל מ"מ יעשנה בשמחה וזה עיקר קיבול השכר וכהנ"ל.

הידוריו של הגאון רבי יצחק אהרן זצ"ל במצוות ד' מינים

"חיבה מיוחדת רחש למצוות ארבעה מינים, ימים ארוכים השקיע בהשגתם ובהידורם עד שהשביעו את רצונו ואת דרישותיו הגבוהות, עוד בעשי"ת היה מטריח עצמו אל המגדל בכפר חב"ד שם שהה שעות ארוכות עד שהשיג את מבוקשו, הדר שבהדר, ולאחר יו"כ פנה לחיפוש שאר המינים, נוי מיוחד היה שפוך על אגד הלולב שסידר כיד ה' הטובה עליו וכל ימי החג שמר עליו בשמירה מעולה".

[מתוך קובץ 'ביצחק יקרא',
תולדות הג"ר יצחק אהרן קינסטליכער זצ"ל]

בין הבאר'

זידישים על מסכת סוכה

מרן רבינו הגה"ק ר' צבי קינסטליכער זיע"א
גאב"ד ור"מ סעבען

בסוגיא דהעושה סוכתו תחת האילן [ט:]

וצ"ל דלקמן איירי דחיישינן שישב תחת קורות ביתו ממש, דהיינו שלא יסכך כלל בשום סכך רק קורות ביתו יהי' הסכך. וכן נראה מלשון רש"י שכ"י "מה לי לסכך באלו מה לי לישב תחת קורות ביתו אף הוא בנסרים מקורה". וכן בלשון רש"י לקמן דף ט"ו ע"א בד"ה בביטולי תקרה באמצע הדיבור, כ' וז"ל, "דגזרינן משום תקרה שלא יבא לישב תחת קורות ביתו ויאמר מה לי זה מה לי חדשה", עכ"ל. מכ"ז מוכח דהתם אזלינן דחיישינן שלא יעשה סוכה כלל רק ישב תחת קורות ביתו ממש, וזה וודאי פשיטא דפסולה, וכמ"ש רש"י דסוכה אמר רחמנא ולא ביתו של כל ימות השנה. משא"כ בשמעתין איירי שעשה סוכה כראוי וסיככה כראוי בסכך כשר, רק שעשאה בתוך ביתו דזה בוודאי לא הוי ידעינן מסברא דסוכה אמר רחמנא ולא ביתו של כל ימות השנה, שהרי יושב באמת בסוכה כשרה. ואי משום שהוא בתוך הבית שדר בה כל השנה בשביל זה לא הוי ידעינן לפסלה, דהא גם מדינא כשר לעשות סוכה בתוך ביתו שדר בה אם מפקפק או נוטל אחת מבנתיים, כמבואר לקמן. ועכ"ח דמה שכ"י רש"י דזה פשיטא דפסולה משום דסוכה אמר רחמנא ולא בית של כל ימות השנה, ר"ל אם יושב תחת תקרת ביתו של כל ימות השנה ממש, אבל כשעושה סוכה שלימה בתוך ביתו וסיככה כראוי זה לא הוי ידעינן מסברא, וע"ז איצטריך קרא דבסכת

מסכת סוכה דף ט' ע"ב
(א) מתנאי' העושה סוכתו תחת האילן כאלו עשאה בתוך הבית. וברש"י, ופסולה כדתניא בברייתא דגמ', ר"ל בברייתא דלקמן דדרש לה מקרא דבסכת חסר כתיב, ולא בסוכה שתחת הסוכה ולא בסוכה שתחת האילן ולא בסוכה שתחת הבית, וכן ברש"י בד"ה למה לי למיתני, כ' וז"ל, מהא קרא דנפקא לן תחת הבית נפקא תחת האילן, עכ"ל. מכ"ז מוכח דפסול דסוכה שבתוך הבית ילפינן רק מקרא דבסכת דחסר כתיב והוא דרשה גמורה. ועי' בטו"ז בס' תרנ"ו שכ"י ג"כ וז"ל, דבעינן שתהא הסוכה תחת אויר השמים דכתיב בסכת תשבו חסר ו', דהיינו באחת ולא בסוכה שתחת הסוכה או תחת הבית או אילן, עכ"ל. וכן היא בטור. הרי דכולהו מקרא דבסכת נפקא לן.

והנה לכאור' קשה, דלקמן דף י"ד ע"א ברש"י בד"ה ר' מאיר, כ' וז"ל, ר"מ דפסיל אית ליה גזירת תקרה אי מכשרת בהו אתי למימר מה לי לסכך מה לי לישב תחת קורות ביתו אף הוא בנסרים מקורה, וההיא וודאי פסול דסוכה אמר רחמנא ולא ביתו של כל ימות השנה, עכ"ל. מזה משמע לכאורה דפסול דסוכה שבתוך הבית לא מקרא דבסכת ילפינן לה רק מסברא ידעינן לה דסוכה אמר רחמנא ולא ביתו של כל ימות השנה, ובשמעתין מבואר דמקרא דבסכת ילפינן לה וכהנ"ל.

רחמנא ולא ביתו של כל השנה וכמבואר בס' תרל"ו. וכן אילן פסול משום מחובר וכמ"ש המג"א. אבל לא איירי כאן אם עושה סוכה וסיככה כראוי בסכך כשר, דדין זה מבואר בהמחבר שם שיש בזה כמה דעות, והרמ"א לא בא כאן רק להקדים דסוכה שתחת קורות ביתו או תחת האילן פסול בכל גוונא לכו"ע, וא"ש דברי המג"א.

והנה לשון המשנה תמוה לכאורה, העושה סוכתו תחת האילן כאילו עשאה בתוך הבית, ולכאורה קשה הא כיון דבכל הני תלתא דהיינו סוכה תחת סוכה ותחת אילן או תחת בית כולו ממעטינן לה מקרא דבסכת, וכמבואר בברייתא וברש"י בד"ה למה לי, דכולהו דרשה גמורה הוא מקרא הנ"ל, א"כ כמו דתני במתניתין דינא דסוכה שתחת הסוכה ותחת האילן, כמו כן הו"ל למתני תחילה דינא דסוכה שתחת הבית דפסולה, והכי הו"ל למתני, העושה סוכתו תחת הבית פסולה, והעושה סוכתו תחת האילן כאילו עשאה בתוך הבית, כדי לאשמעינן דאילן דומיא דבית, וכדרבא לקמן. ובמתני' דקתני כאלו עשאה בתוך הבית. כאילו כבר תני לה דבתוך הבית פסולה, ובאמת לא הזכיר כלל עד השתא מסוכה שתחת בית, וא"כ העיקר חסר מן הספר. וגם אם התנא רצה לקצר, עכ"פ הכי הו"ל למתני, כאילו עשאה בתוך הבית ופסולה, ומדקתני סתם כאלו עשאה בתוך הבית, משמע דבעשאה בתוך הבית בבר אשמעינן דפסולה ולא איצטריך למתני כלל. ולכאורה הא מהאי קרא דילפינן סוכה שתחת האילן, ילפינן ג"כ סוכה שתחת הבית.

ולכאור' היה אפ"ל דהא דקתני כאלו עשאה בתוך הבית, ר"ל כאילו עשאה בתוך הבית ממש, דהיינו שלא סיככה כלל, רק קורות ביתו הוא הסכך הסוכך על הדפנות וכהנ"ל. וזה באמת פשיטא דפסולה, ולא איצטריך קרא ע"ז, דסוכה אמר רחמנא ולא ביתו של כל ימות השנה וכהנ"ל, ע"כ א"צ למתני דפסולה. אולם מלשון רש"י בד"ה כאלו עשאה בתוך הבית, כתב ופסולה כדתניא בברייתא בגמרא, וכן

חסר כתיב דצריך שיהא הסוכה תחת אויר השמים ולא בתוך הבית. והיינו הך דשמעתין בברייתא דלקמן דמעטינן לה מקרא דבסכת חסר כתיב ולא בסוכה שתחת הסוכה או אילן או בית. [וז"ל הטור שיעשנה תחת אויר השמים דכתיב בסכת תשבו ודרשינן ולא בסוכה שתחת סוכה ולא בסוכה שתחת הבית ולא בסוכה שתחת האילן, עכ"ל]. וכאן אין הפסול דוקא משום שדר בבית כל השנה, דפשיטא דאפילו אם עשאה בתוך איזה מערה שאין דרים בה מ"מ פסולה מקרא דבסכת, שצריך שתהא הסוכה תחת אויר השמים דוקא, ולא תחת שום צל אחר, וכמ"ש הטור הנ"ל בשם הראשונים, וע"ז איצטריך קרא הנ"ל, וא"ש ודו"ק. וכן סוכה שתחת האילן ג"כ איירי בוודאי כה"ג שעשאה סוכה שלימה וסיככה, מ"מ אם עשאה תחת אילן שצילתו מרובה מחמתו פסולה, כמבואר בשו"ע ס' תרנ"ו למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה, כאשר יבואר לקמן באות ב'. וכ"ז ילפינן רק מקרא דבסכת חסר כתיב, אבל מסברא לא הוי ידעינן ליה וכהנ"ל, וכמו בסוכה שתחת סוכה דלא הוי ידעינן ליה מסברא דפסולה מאחר ששני הסככים סכך כשר הם, מ"מ פסולה רחמנא וכהנ"ל.

ועפ"ז מובן היטב דברי המג"א בר"ס תרנ"ו התמוהים לכאורה, דהרמ"א כ' שם אין לעשות סוכה תחת בית או אילן, והטו"ז כ' ע"ז הטעם דבעינן שתהא הסוכה תחת אויר השמים דכתיב בסכת תשבו חסר ו', דהיינו באחת ולא תחת סוכה או בית ואילן. אולם המג"א כ' ע"ד הרמ"א הנ"ל, וז"ל, בית פסול דסוכה אמר רחמנא ולא ביתו של כל השנה, עיין סימן תרל"ו, ואילן פסול משום דמחובר היא, עכ"ל. ולכאורה תמוה טובא, דהא בשמעתין ילפינן לכל הני דהיינו בית ואילן מקרא דבסכת, וכמ"ש הטו"ז באמת. ולהנ"ל א"ש דהמג"א הבין בדברי הרמ"א דר"ל אם עושה סוכה בתוך ביתו או תחת האילן ואינו מסכך כלל, רק עושה הדפנות תחת קורות ביתו ממש, או תחת ענפי האילן וקורות ביתו, או ענפי האילן הם הסכך, דזה באמת פסול משום דסוכה אמר

לכתחילה אין לעשות סוכה תחת בית או אילן, ובאמת הלא גם בדיעבד פסול והול"ל דפסולה. [ועיין לקמן דף י"ב ע"א ר' יוחנן אמר לך הכא דקתני אין מסככין בהן, לכתחילה הוא דאין מסככין עי"ש, וא"כ גם לשון אין עושין סוכה משמע דוקא לכתחילה].

ולכאורה דכוונת הרמ"א רק ליישב דהמחבר מתחיל בדין העושה סוכתו תחת האילן, והביא שני שיטות בזה, ולכאורה היה לו להקדים תחלה דאסור לעשות סוכה תחת בית או אילן ואח"כ לסדר השיטות בזה, וע"כ בא הרמ"א לתקן זאת והקדים דאין לעשות סוכה תחת בית או אילן. ובאמת דמזה ה"ל נראה כפי' הטו"ז דגם הרמ"א איירי מדין העושה סוכה כראוי וסיככה כראוי רק שעשאה תחת האילן וכמו דאיירי המחבר, דהא הרמ"א קאי על דברי המחבר, וא"כ זה דלא כפי' המג"א הנ"ל, ועדיין צ"ע ודו"ק.

מלשון רש"י בד"ה למה לי למתני, שכתב דמהאי קרא דנפקא לן תוך הבית הבית נפקא לן תחת האילן, מוכח שלא פירש כן, רק דמתני' איירי באמת אפילו אם עשה בתוך הבית סוכה כראוי וסיככה כראוי בסכך כשר, מ"מ פסולה כדמעטינן לה בברייתא מקרא דבסכת, ובאמת דכן משמע ג"כ ממשמעות לשון המשנה דדומיא דתחת האילן דוודאי איירי שסיככה כראוי כמבואר לקמן.

אלא שגם דברי הרמ"א והמג"א הנ"ל עדיין צ"ע, דמה ראה הרמ"א לאשמעינן בזה הא דינא, דמחזר פסול לסכך מבואר לקמן בסי' תרכ"ט ושם מקומו ולא כאן, ודינא דבית של כל ימות השנה פסול מבואר לקמן בסי' תרל"ו דצריך שיהא היכר ע"ש. וא"כ למה הקדים הרמ"א כאן דאין לעשות סוכה תחת בית או אילן. גם לשון הרמ"א נראה קצת דרק

מו"ה הגאון ר' משה אלכסנדר זושא קינסטליכער זצ"ל

בסוגיא דמצווה הבאה בעבירה [ט].

ובזה יהיה מיושב דהתוס' בדף ל' ס"ל כתירוצו של החתן סופר, אולם זה דווקא שייך בגזל דספיקו מותר משא"כ באשירה ספיקו אסור וא"כ שייך שפיר מצווה הבאה בעבירה אף בספק, וכן במצה של טבל בספק טבל ג"כ אסור לאכול, וא"כ שפיר מקשה התוס' אמאי לא אמרינן משום מצווה הבאה בעבירה.

ובנידון מצה של טבל אפשר להאריך קצת, דהא הטעם דאין יוצאין בה הוא משום דאין איסור חל על איסור, דכיון דאיכא איסורא דטבל לא חל איסור החמץ, והנה אי אמרינן דספיקא דאורייתא לחומרא מדרבנן א"כ בספק טבל הוי איסורא דרבנן, וא"כ שפיר חל איסור חמץ ויוצאין באמת במצה של ספק טבל, ואף אי נאמר דספיקא דאורייתא מן התורה לחומרא, עכ"פ מסתברא דבספיקא ליכא לאו, וא"כ אפשר שאיסור לאו של חמץ חל על איסורא גרידא של ספק טבל, ויל"ע בזה.

וא"כ בספק מצה של טבל באמת יוצאין, וע"כ שפיר הקשה בתוס' דעל כרחק הא דנאסר הוא דווקא בודאי, וא"כ בודאי למה לי קרא הא איכא מהב"ע, ודו"ק.

מסכת סוכה דף ט' ע"א

תוד"ה ההוא. בהא דהקשו דלמה לי קרא ד'לך' למעט סוכה גזולה הא בלאו הכי פסולה משום מצווה הבאה בעבירה, עיין מה שיישב בזה בחתן סופר (שער המקנה וקנינים בסוגיא דמהב"ע פרק ד') דאיכא נפ"מ בספק גזל, דמשום מצווה הבאה בעבירה ליכא אי אמרינן ספק גזל מותר מן התורה (וכמ"ש האורים ותומים), לזה איצטריך לך' דיהא ודאי שלו, [וכוונתו בוודאי כמו במעשר בהמה וממזר דדוקא ודאי אמרה תורה, עיין בבטאון הארגון גליון א' אות ב' מש"כ בזה – ועיי' בשפ"א בדף ט' שיישב כעין זה והוקשה לו דהוי גם שלו אי אמרינן דספק גזל מותר עיי"ש, ולפי החתן סופר אתי שפיר דלא הוי עכ"פ ודאי שלו עיי"ש ודו"ק].

ובזה אפשר ליישב מה שהקשה המהרש"א, על מה דהקשו התוס' בסוכה דף ל' דאמאי באשירה ובמצה של טבל לא אמרינן הטעם דלא יצא משום מהב"ע, והק' המהרש"א דאי ס"ל לתוס' בדף ל' כמ"ש בדף ט' דמצווה הבאה בעבירה הוא דרבנן א"כ לא תקשי קושיות אלו, ואי לא ס"ל (ובאמת כן מבואר בכל התוס' בדף ל' דס"ל דמצווה הבאה בעבירה הוא דאורייתא עיין במהר"ם ואכ"מ) א"כ תקשי מסוכה גזולה.

מבואר 'מבואר' אבותינו

לקט מנהגים ופסקי הלכה לזוג הסוכות

מתוך שאלה ששלח מרן רבינו הגה"ק זיע"א
אל הגאון ר' חיים מרדכי רולר זצוק"ל אב"ד ניאמץ
[שו"ת באר חיים מרדכי ח"ב סי' י"ז]

הנה מאז באתי הנה עד"ז נצטערתי שלא היה לי סוכה בנויה, שאוכל לקיים מצוות סוכה כראוי, דהיינו בשינה תשבו כעין תדורו. ועתה הנה מקום יש אתי לבנות סוכה כראוי לשם חג, ובמשך השנה להשתמש בה ג"כ בתשמישים הנחוצים לבית. אולם דא עקא, כי עומד שם אילן של אגוזים ויהיה מיכרח לקצץ איזה ענפים ג' או ד' מצר א' מן האילן, והנה מעולם לא היה שום הנאה ושיווי לבעלים מאילן זה, כי רק מעט פירות הגדלים עליו ואותו המיעוט הנערים עוקרין אותו וקוצצין בטרם יתבשלו, (כי ישנו בחצר זה בית הספר), ומלבד זה נהגו בו מנהג הפקר, (כדבר של צבור, כי הוא עימד בחצר ביהכנ"ס), ולוקחין ממנו ענפים לחג השבועות עפ"י המנהג באופן שלא היה ולא יהיה שום ריווח מפירות אילן זה, ולעומת זה הבנין הוא נחין וכנ"ל.

חילופי אגרות עם מו"ה משה אלכסנדר זושא קינסטליכער זצ"ל אודות מכתבו של מרן הדעת סופר בענין תפילין בחול המועד

אגרת א'

לידידי המופלא, מאיר עינינו, הרה"ג רבי זושא קינסטליכער שליט"א

אני מעתיק כאן מכתב שהופיע קובץ מכתבים מגדולי הגר (אוצרות הסופר), קובץ ב', ניסן תשמ"ט, לונדון, עמ' לו:

ב"ה ד' ניסן פדות ורוחה [תשט"ו] לפ"ק

בחודש אשר בו ישועות מקיפות רב ברכות ופלגי הצלחות יבואו ויגולו לידיני פ' תלמידי הה"ג המאוה"ג לממשלת התורה אוצר בלום עיניו כיונים על אפיקי ים התלמוד כש"ת מו"ה ישכר דוב גאלדשטיין שליט"א.

אחדשה"ט באהבה הנודעת שורותיך היקרים ע"נ האירו עד עיני אתנו תלי"ת וגם לרבות נ"ב הרבנית תי' לאי"ט החוה"ש ואנו אין לנו אלא קול רנה אחת לה' שעד הגה עזרונו רחמיו וחסדיו שאל יטשנו ואל יעזבנו לנצח בזכות אבותינו הק' אכ"ר.

מה שכתבת אודות הנחת תפילין בחוה"מ היאך תתנהג כי בביהכ"נ שתתפלל מניחין תפילין ואם לא תניח שייך בזה לא תתגודדו ודעתך להניח וחכם כמותך שנהירין ליה שו"ת גדולי הפוסקים הבאת דברי השמש צדקה שפסק שאין לשנות. ולפ"ד יש לך להניח מאחר שנהגנו בעיר מולדתנו להניח רק כשזכינו לעלות לציון וירושלים שהמנהג שלא להניח ואין דעתנו לחזור, כן בציפיתנו בפה לקראת משיח צדקנו בעיר ה', ע"כ אין אנו מניחין. אבל בודאי אם אתה במקום שמניחין יש לך להניח, דהא בשו"ת דבר שמואל הובא בשו"ת בית יצחק בחלק יו"ד ח"ב סימן פ"ח שאם ספרדי בא לקהל אשכנזי שמניחים בחוה"מ אף שדעתו לחזור צריך להניח משום לא תתגודדו, כיון שהוא בפרהסיא, ואין איסור מה"ת בפירוש עש"ו, מכש"כ באשכנזי שמעולם הניח תפילין רק שינה משום שבא במקום שאין מניחין, אם בא במקום שמניחין שיש להניח. זאת ועוד אחרת, דהא הרבה שיצאו ממדינות שנהגו להניח ובאו למקום שלא הניחו ואין בדעתם לחזור הניחו בצנעא, מכל שכן אם באו למקום שמניחין שיש להם להניח, כן נראה ברור. וראיתי מעשה רב כשהייתי בצל קורתו של כ"ק חמי הגאון ז"ל בדראביטש היה מתפלל שחרית עד הלל בעזרת נשים בתפילין ואח"כ חולצן ובא להתפלל בביהכ"נ. והנני חותם בברכת החג הקדוש הבעל"ט אשר תחוג אותו בדיצות ונזכה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על המזבח כא"נ רבך אוה"נ דוש"ת חפץ בשלותך הק' עקיבא בה"ג מהרש"ב סופר זצ"ל.

שאלתי היא, האם בית הכנסת המדובר שמניחים בו תפילין בחול המועד היה בירושלים? ואם לא, אזי היכן?

אני כותב עכשיו פרק גדול על תפילין בחול המועד, ומאוד חשוב לי לעמוד על טיב המידע הכלול במכתב הזה.

בתודה מראש

אגרת ב'

שלום וברכה לידידי וריעי ר'..... שליט"א
 הגרי"ד גאלדשטיין התפלל יחד עם הדע"ס בביהמ"ד שערי שמחה בירושלים, והרי כפי שכותב הדע"ס
 במכתב הוא לא הניח תפילין בירושלים. ולא מסתבר שכאן מדובר באיזה בית כנסת אחר בירושלים.
 נראה לי שאולי הגרי"ד שהה אז בחו"ל, והיה במקום שמניחים. מסתבר שכן הוא מנוסח המכתב, לא
 נראה ששניהם היו אז בירושלים. אם לא שנאמר שהדע"ס היה אז מחוץ לעיר. כדאי לברר זאת אצל
 בנו רבי מיכאל גאלדשטיין רח' עובדיה בירושלים.

בהוקרה
 זושא

אגרת ג'

שלום תנינא
 שוחחתי כעת עם בנו של הגרי"ד גולדשטיין, ומתברר שהשערתי היתה נכונה. הוא היה אז בשליחות
 באירופה והיה אמור להישאר שם על חג הפסח. למעשה הגיע חזרה במפתיע בליל בדיקת חמץ. הוא
 לא ידע לומר לי באיזה עיר הוא היה אמור לשהות בחג.

בהוקרה
 זושא

אגרת ד'

שלום רב ותודה על הנ"ל רציתי לציין שכך רשום אצלי בכרטסת:
 היום כ"ו סיון תשס"ב, סיפר לי הרה"ג ר' אברהם מאיר בלוי, מחוג חתם סופר זכרון מאיר "הג"ר
 זלמן ב"ר שמעון סופר מערלוי זצ"ל מסר לי מפי ה'חשב סופר', שאביו ה'דעת סופר' הניח תפילין בחול
 המועד בארץ ישראל בצנעה".
 בידידות ובתודה שנית.....

אגרת ה'

עד שהייתי עסוק לשוחח עם רצ"מ גולדשטיין, ראיתי ששלחת שוב את השאלה. אני שומע את זה כמדומני פעם ראשונה. כמובן שאין אני יכול לאשר או להכחיש את זה. אמנם הוא פלא בעיני, תמיד ידעתי שמהרי"ץ דושינסקי היה מניח בצנעה והדע"ס לא.

בהוקרה
זושא

נשאת ונתת באמונה

"ה'מראה יחזקאל' רב המדינה זיבנבירגוען הנהיג שרק הרבנים יסחרו בד' מינים, משום שבימיו היו שם הרבה 'עמי ארצים' עד כדי כך שהסוחרים מכרו לימונים כאתרוגים... בדורות הבאים כשהיה במדינה כבר יותר תורה, היו גם סוחרי אתרוגים אחרים, אמנם למשל זקני היה לוקח אתרוג רק אצל הרב. ושמעתי מפה קדשו של הרב ז"ל ה'באר צבי' – הוא מכר אתרוגים, אמנם היו גם סוחרים אחרים, אך חשובי הקהלה קנו אצל הרב – ושמעתי מפה קדשו כשאמר: אני לא הרווחתי אף פעם ממסחר האתרוגים – ומדוע? משום שבזה שאני עוסק במסחר האתרוגים פעם אחת בשנה אני רוצה לחסוך את השאלה של 'נשאת ונתת באמונה'. הרי העיד נאמנה שלא הרוויח מזה, רק שעסק בזה משום שכך היתה תקנת ה'מראה יחזקאל', ומה שהנהיגו גאוני וצדיקים, עומד וקיים אף כשעתה אין בזה כל כך צורך, מ"מ תקנת קדמונים עומדת בתקפה"

[מדרשת הגרא"ד פרידמן זצ"ל,

דינער כולל זיבנבירגוען בלונדון תש"ע]

'מדרכי אבותינו'

עובדות והליכות קודש

כל ימיהם עם ה'כל ימיו במלחמה זו' וממילא אף בשנות התשעים שלו עמד והתחנן בהתלהבות עצומה ו'שלא יפתנו ולא יתגרה בנו יצר הרע'."

[הגה"צ רצ"מ זילבערבערג שליט"א,
מאמרי חיזוק גליון רב]

הגומל חסדים טובים לעמו ישראל

בשנות הזעם בשלטון הרומנים ימ"ש ורבינו בירך כדרכו ברכות השחר בהתלהבות גדולה 'הגומל חסדים טובים לעמו ישראל', ניגש אליו בחור צעיר שעינו אותו שם במחנה עבודה בהערמנשטאט, ואמר לו, רבי כבודך מברך הגומל חסדים טובים לעמו ישראל, האם אלו חסדי השם. ענה לו רבינו על אתר, המשל, ילדים לומדים בחדר, ובהפסקת הלימודים ביד ילד אחד תפוח שאוכלו בתיאבון, וחבירו ג"כ מתינוקות של בית רבן מבקש ממנו, תן גם לי מהתפוח, וזה אינו רוצה, אז הוא מיד התחיל בברכת 'בורא פרי העץ', והי' הילד בעל התפוח מוכרח לתת לו, הלא למד מרבו כי ברכה לבטלה אסור להוציא. אני ג"כ מברך בלשון הווה, הגומל חסדים טובים לעמו ישראל בכוונה, והוא הקב"ה חייב לגמול חסד עם עמו ישראל ...

ושלא יפתנו ולא יתגרה בנו יצר הרע

"בחורף שעבר שמעתי איזה הנהגה של ה'סבענער רב' זי"ע וואס האט מיר גאר שטארק באנומען (-שעורר אותי מאד), ויכולים ליקח מזה הרבה חיזוק גדול והדרכה ישרה.

כבר נזכר לעיל שהיה מתפלל כל תפילותיו בהתלהבות גדול מאד, אבל שמעתי פרט נוסף בזה, שבכל יום ויום לפני שהיה מניח תפילין כשהיה אומר הנוסח של ה'לשם יחוד', כשהיה כבר בן תשעים וחמש, היה מתחנן ובוכה וצועק בקולי קולות והתלהבות עצומה עוד הפעם ועוד הפעם 'ושלא יפתנו ולא יתגרה בנו יצר הרע' והיה דופק דפיקות חזקות על העמוד שהיה לפניו, וגברא רבה אחד שליט"א שהיה שם אמר שזה עשה רושם חזק עליו עד היום אף שעברו מאז יותר מחמישים שנה, ואמר שיש בחינה שעד היום שומע ומהדהד באוזניו איך שיהודי קדוש יותר מבן תשעים זועק ומתחנן שהיצר הרע לא יתגרה בו ולא יפתה אותו ויניח אותו לעבוד את ה' כאשר עם לבבו.

אשר הנהגה זו יש בו חיזוק גדול ועצום ומוסר השכל נורא – שצדיק בשנת התשעים וחמש שלו עומד וצועק קוי קולות 'ושלא יפתנו ולא יתגרה בנו יצר הרע', וזה מלמד אותנו איך צדיקים חיים

יש לציין קטע ממכתב בן עירו הר"ר מרדכי ווייספלד זצ"ל: "בזכרוני הדרשות הנפלאות חוצבי להבות אש שיצאו מפי קדשו, אשר לא השאיר אף חלק זעיר בלב שומעיו, בלי שישפיעו בכיוון יראת שמים, גם לא נעלמו ממני תפילותיו ותחנוניו העולות כסערה, שתמיד שכנעו אותי שרק בזכות תפילותיו ניצלו עיר סיביאו – סעבען

מפוגרומי הסטודנטים ומהרבה צרות אחרות שירדו על יהדות העולם. ובזכות תפילותיו נשאר עיר סיביאו – סעבען שלימה בלי שיפקד נפש מתושביה. האם היתה עיר ברומניה אשר תושביה היהודים לא נשלחו למחנות למרחקים. רק עיר סיביאו – סעבען תושביה נשארו במקום, ואני אישית זוקף הכל רק בזכות צדקתו ותמימותו של כקש"ת..."

וידום אהרן

"מו"ר הגה"ק רבי צבי קינסטליכער בעל שו"ת באר צבי זצ"ל שיכל את רוב ילדיו רח"ל, שנים מהם נספו ונהרגו ע"י הצוררים הגרמנים ימש"ו בכבשונות הי"ד, ואחרים מילדיו נפטרו בצעירותם ובשנות פריחתם. אחד מבניו, רבי אהרן, היה בן עלייה ממש, התמיד בתורה ויראה בלא ליאות, וגם הוא נפטר על פני אביו. רבו הגה"צ רבי עקיבא סופר מפרעשבורג זצ"ל אמר לאביו בפטירתו שזה "אבידת אביו ואבידת רבו". כשהגעתי לנחמו אמר למנחמים בין השאר בהתלהבות כדרכו בקודש: מ'האט אויס - גיצאהלט א גרויסע וועקסעל", כאומר ששילם ופרע במיתת בנו שטר חוב גדול. [כי דרך העולם שהבן מלווה את מיטת אביו ולא להיפך, וע"כ כשקרה לו כן, ידע בבירור שפרע בכך שט"ח גדול]."

[תלמיד רבינו הגה"צ רא"ד פרידמן זצ"ל,
מפי ספרים וסופרים]

ארכיון

אוסף אגרות ומכתבים

צ"ה שלומא רבא לגברא רבא לכבוד הרב הגה"ל המפורסם בתורתו ודקתו חובר חברים מחוכמים חסיד ישר וגאמן כקש"ת מו"ה חנני יו"ט ליפא דייטש שליט"ה אבדק"ק טארנאלא והגלילות י"ו.

אחד"ש כמעט"ה כמשפט לאוהבי ה' לואת יסלח לי על אשר אחרתי עד כה כי רק מסיבות שונות אשר הקיפוני סבבוי ועל כולם שלא הייתי בכריאות השלימות ועתה באתי ליתן לו תודה רבה וח"ה על אשר נתכבדתי ממנו בחבורי עהרה אשר שלח לי קראתי ושתי בחבוריו הנחמדים אשר אסף איש טהור דברים העומדים ברומו של עולם ומה דקא מוסיף שפיר קא מוסיף כולם מלאים תורה וטהרה לזכות את הרבים יהי' הן ה' עמו ויזכה להרחיב גבול הקדושה ובודאי למנוה גדולה יחסב ובפרט בדורינו זה דור יתום ה' ירחם ומחמת כי לא שבתי עוד לאיתי ע"כ הנני מוכרח לקצר הפעם וא"ה עוד חזון למועד אשר אביא בלמיד ח"ה באיזה הערות ולע"ע אסיים בשום שלום טובה וזכרה פעמירת ידידו בלתי מכירו מכבדו ומוקירו כערכו הרם וגשח המלפה לרחמי שמים בכלל כל ישראל ישיב ינחמינו ומוס יגויס ויבואו- ששויס, בקיבוך נדחי ישראל בבג"ל במהרה בימינו כעתירת

הק' צבי קינסטליכער, אביד פה יע"ה

סיבואי לסי וגס כל העס הזה על מקומו יבוא בשלוס.

הסכמה של רבינו לספר יוסף עם טהרת יו"ט

ב"ה סיבואי הערמאנשטארט יציו תרצ"ד לפ"ק

הכשר

בערמאנשטארט היערמיט. דאסס דיא פירמא "LICA" אין Sibiu (הערמאנשטארט) אינטער מייער - אינד דעם פאן מיר געזעטצטען משגיחים ירא ה' מרבים-אויפויכט ששרענג כשר'ע וואפפעלווארען ערצייגט.

דיע וואפפעלווארען דיא בז יעצט איהרער מישונג - מיט מילך אינד ניכט כשר'עם פעטט-וועגען. דען יודישען קרייזען איז צוגעגנריך ווארען, ווערדען יעמצט אהנע מילך מיט כשר'עם דיינען קאקוספעטט ערצייגט אינד זאמיט מאג עם יעדער יהודי בלי שום השיש ביא מילכיגען וויא אויך ביא פליישיגען שפייזען געניעסען.

יעדעס פאקען איזט מיט הכשר-ווינגעטטע אינד מיט דעם אינטען אנגעבראכטען דענער פערועהען

צבי קינסטליכער
אבד"ק ארטהים דפה

